

kwartalnik, którego każdy zeszyt obejmuje 200 stron tekstu. Każdy zeszyt posiada trzy działy: artykuły, biuletyny i komunikaty oraz recenzje. We wstępie do numeru 1 rocznika 1967 napisali redaktorzy takie zdanie o celu czasopisma: „Celem czasopisma jest zapoznać czytelników polskich i zagranicznych z dorobkiem polskich teologów przez publikowanie ich prac naukowo-badawczych, jak również zaznajomić duchowieństwo oraz inteligencję katolicką z najnowszymi osiągnięciami w poszczególnych dziedzinach nauk teologicznych” (s. 5). Dotychczas wydano cztery zeszyty z roku 1967 i cztery z r. 1968. Następne numery (cztery) rocznika 1969 są w druku i wkrótce się ukażą w sprzedaży.

Administracją i wydawaniem *Coll. Theol.* zajmuje się Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie (ul. Gwiaździsta 81) i tam też można zamawiać prenumeratę naszego cennego czasopisma. Prenumerata roczna wynosi 180 zł i można ją wpłacać na konto redakcji *Collectanea Theologica* Warszawa, PKO nr 90-14-575.

Kraków

KS. STANISŁAW GRZYBEK

Ks. Stanisław Grzybek, Kraków-Częstochowa

BIBLIŚCI POLSCY OBRADUJĄ NA KUL-u

Jubileusz 50-lecia istnienia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego dostarczył biblistom polskim okazji do spotkania się na tejże uczelni w dniach 25 i 26 czerwca br. i wymienienia między sobą własnych osiągnięć i doświadczeń na tak ważnym w dzisiejszej dobie biblijnym polu.

Obrady otworzył ks. prof. Stanisław Łach, Konsultor Papieskiej Komisji Biblijnej, witając wszystkich przybyłych na nie profesorów, studentów i sympatyków Biblii, z J.M. ks. W. Granatem rektorem KUL-u na czele.

Ks. rektor W. Granat w swoim inauguracyjnym przemówieniu zwrócił uwagę na wielkie i odpowiedzialne zadania, jakie czekają dzisiejszych biblistów, jeśli w dobie posoborowej pragną należycie wypełniać swoje obowiązki. Powinni oni — zdaniem ks. Rektora — wyjść z Biblii i zobaczyć otaczający ich świat po to, by potem znowu wrócić do Biblii i tym lepiej dostrzec w niej obraz wiecznego i ponadczasowego Boga. Powinni odróżnić to co jest w Biblii istotne od jej oprawy, co w pewnym sensie można by nazwać myśleniem przednaukowym, od przewodniej idei Pisma św., którą niewątpliwie jest historia zbawienia człowieka. Trzeba przy tym wszystkim pamiętać na to, że P. Bóg jest bytem transcendentnym i nie można Go ani zamknąć w kategoriach ludzkiego myślenia, ani wyrazić w żadnym języku. Transcendencja Boża połączyła się z człowiekiem w osobie Jezusa Chrystusa, dlatego też z tak wielką czcią podchodzimy do Chrystusa. Na zakończenie swojego prze-

mówienia, ks. rektor złożył wszystkim zebranym serdeczne życzenia owocnych obrad.

Właściwe biblijne obrady zagał przewodniczący tego dnia ks. prof. Jan Stępień z ATK z Warszawy, udzielając głosu poszczególnym referentom. W pierwszym dniu obrad na samym początku odczytano referat ks. bpa Lecha Kaczmarska z Gdańska na temat *Nowe zasady formacji ratio studiorum w nauczaniu teologicznym*. W referacie tym zwrócił ks. biskup uwagę na to, że Pismo św. w świetle dezyderatów soborowych powinno być w nauczaniu dyscyplin pierwszorzędą i stać się duszą teologii. Powinno się przy wykładach biblistyki mocniej niż dotychczas wyakcentować centralną myśl Pisma św., którą stanowi zawarta w nim historia zbawienia człowieka. Także nieodzowną rzeczą jest korelacja poszczególnych dyscyplin teologicznych z nauczaniem biblijnym. W dyskusji nad tym referatem przyznano słuszność postawionym w nim sformułowaniom domagając się pewnej konsekwencji w realizowani soborowych wytycznych na odcinku biblijnego nauczania.

Z kolei wygłosili swoje referaty: ks. prof. Stanisław Łach na temat: *Polska terminologia na oznaczenie hebrajskich nazw ofiar*, ks. doc. Lech Stachowiak, na temat: *Teologia życia w Starym Testamencie*, ks. prof. Józef Homerski, na temat: *Układ treści i idee teologiczne Abdiasza*, ks. prof. M. Wolniewicz, *Z badań nad nauczaniem Pisma św. w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu w XIX w.* Ks. dr S. Mendala podzielił się ze słuchaczami wynikami swoich badań na temat: *Targumy do Pięcioksięgu w świetle najnowszych badań*. Księża profesorowie z Przemysła ogłosili swoje wyniki badań nad księgą *Przypowieści*. Ks. prof. R. Głodowski mówił o *Niektórych zagadnieniach w księdze Przypowieści*, zaś ks. prof. S. Potocki przedstawił swoje propozycje na temat: *Źródła prozopopei mądrości w Przyp 1—9*.

W drugim dniu obrad w którym przewodniczył ks. prof. Stan. Grzybek z Krakowa wykłady swoje wygłosili: ks. dr M. Filipiak, na temat: *Literacka struktura Qoheleta w świetle najnowszych badań*, ks. prof. E. Zawiszewski z Pelplina pt. *Chronologia Ezdrasza i Nehemiasza*, o. doc. H. Langkammer, *Powrót Judejczyków z niewoli w świetle archeologii*. Pozostałe referaty dotyczące problematyki Nowego Testamentu wygłosili: ks. prof. J. Kudaszewicz z Kielc na temat: *Nowe interpretacje synoptyków* oraz ks. dr J. Chmiel z Krakowa na temat: *Nowa interpretacja pierwszego listu św. Jana*.

Jak widać z powyższego zestawienia tematów, każdy z księży profesorów poruszał problematykę, którą sam zajmuje się od kilku lat. Niemniej jednak istniała wyraźna przewaga zagadnień Starego Testamentu nad kwestiami nowotestamentalnymi. Referaty wszystkie były bardzo ciekawe i odsłoniły przed słuchaczami cały las zagadnień, które jeśli chodzi o problematykę biblijną wymagają ciągłych badań i są niemal nierozzerwalnie związane i uzależnione od postępu wiedzy w różnych dziedzinach, szczególnie archeologii, filologii i starożytnej historii. Re-

feraty dowiodły, że struktura literacka ksiąg Pisma św. jest ciągle aktualna i od jej zrozumienia zależy w wysokim procencie należyte odczytanie treści Biblii i zrozumienie myśli autora natchnionego.

Chociaż organizatorowie powyższego spotkania założyli, że referenci będą mówili na tematy dowolne, stanowiące przedmiot ich ostatnich badań, to jednak okazało się, że nad całym spotkaniem dominowała idea literackiej struktury Pisma św. Zajmowanie się przez księży profesorów tą kwestią świadczy z jednej strony o należytych odczytaniu przez nich postulatów encykliki Piusa XII, *Divino Afflante Spiritu*, nawołującej do badań literackich nad Biblią, a z drugiej o ich wielkiej trosce o należyte zrozumienie Bożego Słowa zawartego w Biblii. Naukowe spotkanie biblistów polskich w Lublinie dowiodło jeszcze raz, że klucz do rozwiązania wszystkich zagadnień teologicznych leży w Piśmie św., na które tak wielki akcent położył II Sobór Watykański. Nic więc dziwnego, że w tym też kierunku szła głęboka i konstruktywna dyskusja nad referatami, w której udział brali niemal wszyscy uczestnicy spotkania.

Dyskusję podsumował przewodniczący obrad w drugim dniu, ks. prof. Stan. Grzybek, dziękując szczególnie organizatorom za staranne i pełne troski przygotowanie niniejszego spotkania. Równocześnie w imieniu ks. rektora ATK zaprosił wszystkich uczestników na przyszły rok na podobne spotkanie, które odbędzie się pod koniec czerwca w gmachu Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W przyszłym roku bibliści mają zamiar obradować na trzy centralne tematy: 1. Zagadnienie nowej hermeneutyki biblijnej, 2. Nowa a stara interpretacja tekstów biblijnych w dogmatyce oraz 3. Stare i nowe tłumaczenia Biblii. Niezależnie od tego bibliści poruszą jeszcze ciągle aktualny problem nauczania Biblii i historii biblijnej w katechetyce oraz w przygotowaniu dzieci do pierwszej Komunii świętej.

Pod koniec swojego spotkania bibliści polscy oddali hołd pamięci zmarłym ostatnio profesorom Pisma św., szczególnie ks. bpowi H. Strąkowskiemu odwiedzając jego grób na cmentarzu lubelskim.

Kraków

KS. STANISŁAW GRZYBEK

Ks. Albin Derdau, Grudziądz

POKPRZEPIAJĄCA MSZA ŚWIĘTA

W dwutygodniku *Gottesdienst*, który wychodzi od 1967 r. i podaje informacje liturgiczne dla Niemiec, Austrii i niemieckiej części Szwajcarii, ukazał się artykuł ks. K. Tilmanna pt. *Pokrzepiająca Msza święta (Ein erquickender Gottesdienst, w: Gottesdienst, Verlag Herder, Wien, 9-10 (1968))*. Autor zadaje pytanie: czego dziś człowiek oczekuje od niedzielnej Mszy św.? I daje trzy odpowiedzi.